

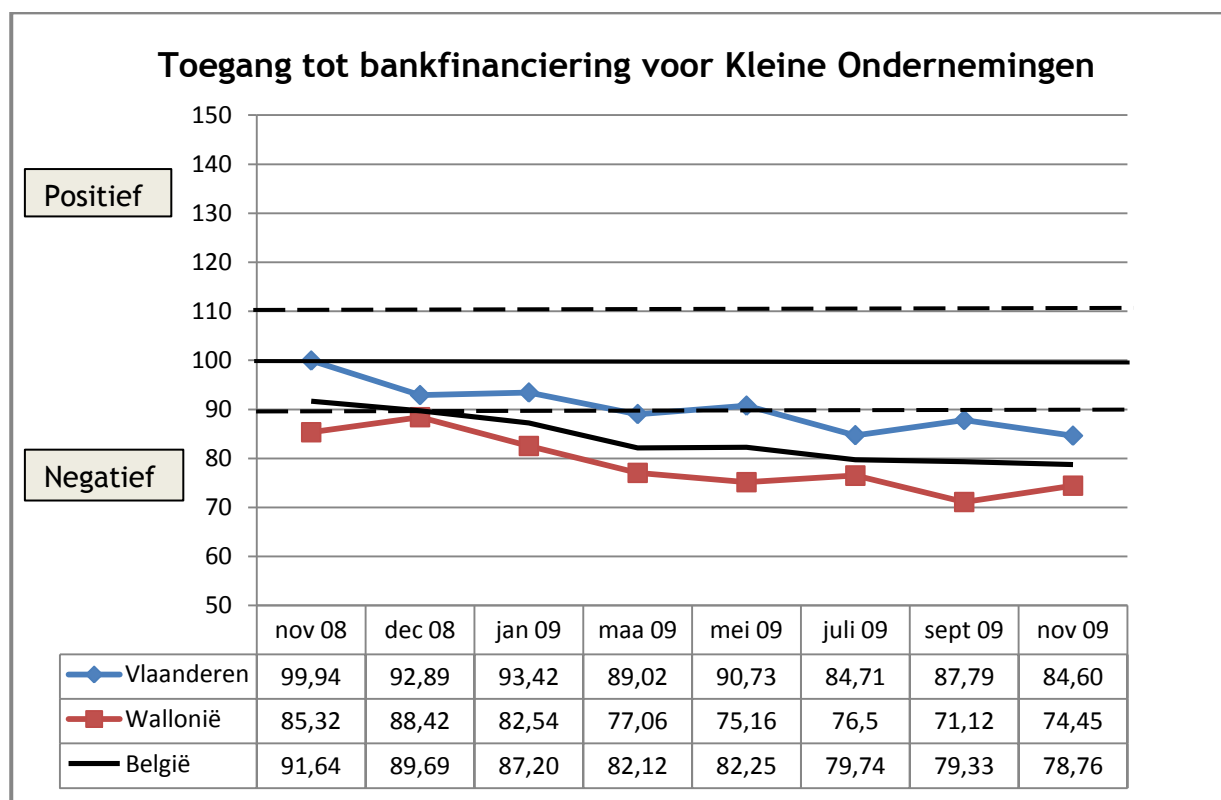
Barometer 8: toegang tot financiering voor de kleine ondernemingen - November 2009 -

Methodologie

- In september 2009 werden 607 ondernemingen met maximum 10 personeelsleden (bedrijfsleider inbegrepen) ondervraagd.
- Periode van 2 november tot 13 november 2009.
- De volgende enquête zal plaatsvinden in januari 2010.
- 11 vragen voor de barometer + 2 variabele vragen.
- Schaal barometer: 0 - 200: waarbij 0 de slechtste situatie is en 200 de beste situatie met 100 als neutrale waarde.
- Schaal subvragen en variabele vragen: 0 - 10 waarbij 0 zeer ongunstig is en 10 zeer gunstig met 5 als neutrale waarde.
- 73% van de ondervraagde ondernemers heeft een krediet bij één of meerdere banken.

Evolutie van de absolute index :¹

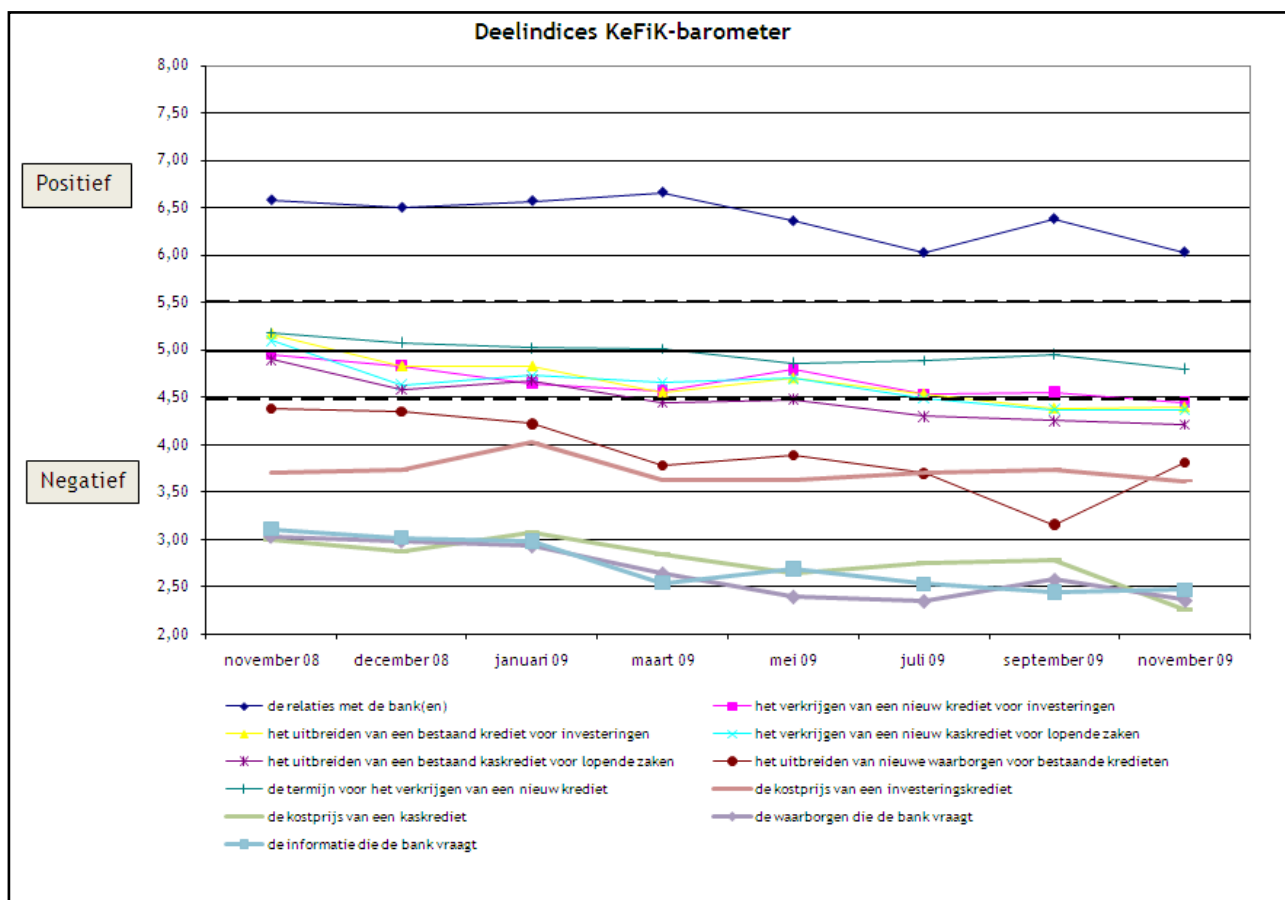
- In november 2009 daalt de barometer voor de derde keer op rij. Met een absolute index van 78,76 punten bereikt deze andermaal een laagterecord.
 - 25 % van de Belgische KO's is eerder positief inzake toegang tot bankfinanciering.
 - 72 % van de Belgische KO's is eerder negatief.
- Sinds mei 2009 lijken Vlaanderen en Wallonië tegengestelde schommelingen te ondergaan. In november 2009 merken we een toenadering: Vlaanderen, met nog steeds het hoogste cijfer, tekent een licht verlies op terwijl Wallonië winst boekt.

¹ De schaal van de barometer loopt tussen 0 en 200, maar om de grafiek duidelijker te maken hebben wij besloten om de zone in de grafiek te herleiden tussen 50 en 150.

Gedeeltelijke indicatoren van de absolute index :²

In november tekent de barometer een licht verlies op. Voor de subvragen vertaalt dit zich naar 7 dalingen, 1 stagnatie en 3 stijgingen.

POSITIEF

- De relaties met de banken zijn en blijven positief. De perceptie van ondernemers over hun relatie met de bank is verslechterd in november en heeft zo zijn niveau van juli teruggevonden. Deze indicator blijft nog steeds de enige positieve van de 11 geëvalueerde indicatoren.

NEUTRAAL

- De termijn voor het verkrijgen van een nieuw krediet is in november neutraal gebleven met een gemiddelde score van 4,8. Hoewel deze indicator zijn laagste score ooit optekent, is het de enige die zich in de neutrale zone bevindt.

NEGATIEF

- Het verkrijgen van een nieuw investeringkrediet is het enige element dat bij deze meting van categorie verandert. Met een score van 4,45 punten (op een schaal van 0 tot 10) daalt deze indicator van de neutrale zone af naar de negatieve. Eén zaakvoerder op twee heeft dus een negatieve perceptie betreffende het verkrijgen van een nieuw investeringskrediet.

² Voor de duidelijkheid van onze grafiek hebben wij besloten de zone tussen 2 en 8 te hernemen in onze grafiek. De schaal van de barometer loopt normaal tussen 0 en 10.

- De verhoging van een investeringskrediet stabiliseert in de negatieve zone met 4,4/10. Dit element heeft op jaarbasis het grootste verlies geleden. Met een score van 5,17 in november 2009 heeft deze indicator op één jaar tijd 0,77 punten verloren.
- Het verkrijgen van een nieuw kaskrediet blijft in de negatieve zone en stabiliseert zich door dezelfde score te behalen als in september 2009 (4,37).
- de verhoging van een kaskrediet ondergaat zijn vierde opeenvolgende daling. Met 4,21 punten wordt deze indicator negatief gepercipieerd door de helft van de ondernemers terwijl 28% van hen een positieve kijk hierop hebben.

PWI - Prijs-Waarborgen-Informatie

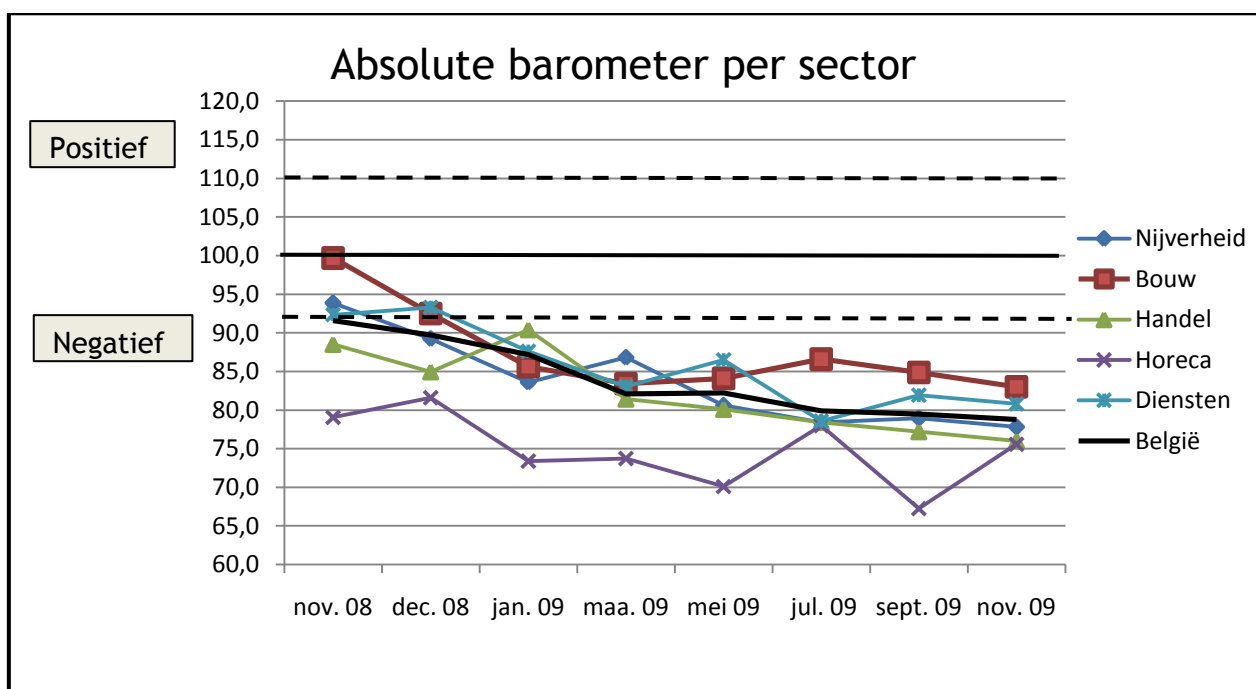
- In november lijdt de kost van een investeringskrediet licht verlies met een score van 3,62. Toch vindt 60% van de ondernemers dat de investeringskredieten duur zijn.
- De perceptie van de ondernemers met betrekking tot het uitbreiden van nieuwe waarborgen voor bestaande kredieten maakt een stevige stijging mee. Daar waar het in september nog 3,16 punten betrof, stijgt deze in november naar 3,81. Dit is de eerste stijging van deze indicator sinds mei.
- De vraag naar waarborgen voor een nieuw krediet valt terug naar 2,36, dat is bijna het niveau van in juli 2009. 70% van de ondernemers heeft momenteel een negatieve mening hierover, tegenover 9% die er een positieve mening op na houdt.
- Hoewel deze licht winst maakt, bevindt de indicator die de perceptie van de ondernemers evalueert op het vlak van de vraag naar informatie van de banken zich nog steeds in de zeer negatieve zone met een gemiddelde score van 2,47 punten.
- De kost van een kaskrediet is nog nooit zo negatief gepercipieerd door de ondernemers. Deze indicator tekent in november een score op van 2,26 punten en is daarmee de meest negatieve indicator van het lijstje. Wij stellen tevens vast dat er voor de eerste keer een significante variatie is in vergelijking met de vorige peiling. De ondernemer gaat er dus van uit dat het kaskrediet nog nooit zo duur is geweest.

0 - 4,5 (negatief)/4,5 - 5,5 (neutraal)/ 5,5 - 10 (positief)	nov 08	dec 08	jan 09	ma 09	mei 09	juli 09	sept 09	nov 09
de relatie met zijn (haar) bank(en)	6,58	6,50	6,57	6,66	6,36	6,02	6,38	6,03
Verkrijgen van een nieuw krediet voor investeringen	4,95	4,83	4,65	4,57	4,79	4,53	4,56	4,45
Verhogen van een bestaand krediet voor investeringen	5,17	4,83	4,83	4,55	4,70	4,54	4,39	4,40
Verkrijgen van een nieuw kaskrediet voor de lopende zaken	5,10	4,63	4,73	4,66	4,70	4,49	4,37	4,37
Verhogen van een bestaand kaskrediet voor de lopende zaken	4,90	4,58	4,68	4,45	4,48	4,30	4,26	4,21
Uitbreiden van nieuwe waarborgen voor bestaande kredieten	4,38	4,35	4,22	3,78	3,89	3,70	3,16	3,81
De termijn voor het verkrijgen van een nieuw krediet	5,18	5,08	5,02	5,01	4,86	4,89	4,95	4,80
De kostprijs van een investeringskrediet	3,70	3,73	4,02	3,63	3,63	3,70	3,73	3,62
De kostprijs van een kaskrediet	3,00	2,87	3,07	2,84	2,65	2,75	2,78	2,26
het aantal waarborgen gevraagd door de banken	3,03	2,98	2,93	2,64	2,40	2,35	2,57	2,36
de hoeveelheid informatie gevraagd door de banken	3,11	3,02	2,98	2,54	2,69	2,53	2,45	2,47

- Een jaar geleden besloot het KeFiK te starten met de barometer om zo de perceptie van de ondernemers met betrekking tot de bankfinanciering in kaart te brengen. Een analyse van het afgelopen jaar toont dat het jaar in twee periodes kan ingedeeld worden. Aanvankelijk was er een sterke terugval gaande van 91,64 punten op 200 in november 2008 naar 82 punten in maart 2009. Na een korte stabilisering in mei zette de barometer zijn neergang voort en bleef verliezen optekenen, weliswaar in mindere mate dan in de eerste periode. De barometer van het KeFiK situeert zich in november 2009 echter op een historisch laagtepunt met een gemiddelde score van 78,76 punten.
- Drie elementen die deel uitmaken van de PWI-index (Prijs-Waarborg-Informatie) bevinden zich bijgevolg op een zeer laag niveau. De ondernemers hebben een zeer negatieve perceptie wanneer het gaat over hun nieuw krediet en meer bepaald over de kost van een kaskrediet, de mate waarin informatie gevraagd wordt en de mate waarin waarborgen worden gevraagd door de bank. Deze drie elementen bevinden zich onder de grens van 2,5/10 punten. Indien één of twee van deze elementen voordien reeds dit niveau had(den) overschreden, dan is het nu de eerste keer dat ze dit alle drie simultaan doen.
- Vanuit regionaal oogpunt bereikt Vlaanderen zijn laagste peil ooit met een gemiddelde score van 84,6. Wallonië recupereert echter enkele punten, maar haalt nog steeds een minder resultaat dan Vlaanderen met een score van 74,4 punten. Voor de derde opeenvolgende keer bevinden de drie regio's zich in de negatieve zone.

Sectoren³

- Een analyse van de sectoren toont een toenadering aan van de verschillende sectoren in november. De Horeca is de enige sector die vooruitgang boekt (8,4 punten) terwijl alle andere sectoren achteruitgaan. De grootste daling vinden we terug in de handelssector.
- De bouwsector behoudt zijn leidersplaats met 83 punten op 200, maar verliest terrein en behaalt zijn slechtste score ooit sinds de lancering van de barometer.
- Alle sectoren bevinden zich in de negatieve zone.

³ Voor de duidelijkheid van onze grafiek hebben wij besloten de zone tussen 60 en 120 te hernemen in onze grafiek. De schaal van de barometer loopt normaal tussen 0 en 200.

Bijkomende vragen

- Het gemiddeld ondernemersklimaat blijft neutraal, maar kent de grootste daling in zijn geschiedenis en blijft staan op 4,82 punten. Voor het eerst registreert deze een significante variatie in vergelijking met de vorige barometer.
- Voor de vijfde keer werden de ondernemers ondervraagd over het feit of de crisis hun investeringen uitstelt. Dit cijfer is sterk gestegen in november 2009. Iets minder dan één ondernemer op twee (44%) verklaart zijn investeringen uit te stellen omwille van de crisis tegenover 35% in maart. Dit is een interessant resultaat want het betekent dat de ondernemingen met minder dan 10 personeelsleden allerminst vinden dat de crisis nog niet op zijn einde loopt.
- Voor de vierde keer hebben wij besloten om de resultaten van de twee voorgaande vragen naast elkaar te leggen om zo de bevestiging te bekomen dat de personen die hun investeringen uitstellen het ondernemersklimaat significant negatiever onthalen dan zij die hun investeringen niet uitstellen. Voor de eerste keer kan deze link gelegd worden voor België, zowel voor Vlaanderen als voor Wallonië.
- Voor de derde keer werd de ondernemers gevraagd naar hun kennis over de Kredietbemiddelaarsdienst aan ondernemingen. 31% van de ondervraagde ondernemers zegt weet te hebben van deze dienst, tegenover 29% in september. Deze stijging is te wijten aan een betere kennis van deze dienst in Wallonië en in Brussel. In Vlaanderen is het cijfer niet veranderd.

Facts & figures

- De score bij de kleine ondernemingen (eenmanszaak) betreffende de toegang tot bankfinanciering kent een dieptepunt sinds de start van de barometre reën jaar geleden. De gemiddelde score bedraagt 74,9 punten. De perceptie van grote ondernemingen (6 tot 10 werknemers) daalt om zich met een score van 82 punten op het zelfde niveau als dat van de middelgrote ondernemingen (2 tot 5 werknemers) te stabiliseren.
- Negen op elf van de geëvalueerde parameters bevindt zich in de negatieve zone (4,5 punten). Enkel de relatie met de bankier blijft in de positieve zone en dit sinds de lancering van de barometer in november 2008.
- De PWI-componenten (prijs, waarborg en informatie) zijn nog steeds de indicatoren die volgens de zaakvoerders het meest negatief ervaren worden. Wanneer we het geheel van deze indicatoren nemen, bekomen we in september een score van 14,52 voor de barometer, tegenover 14,69 in september. Deze matige score is te wijten aan drie indicatoren die zich onder de 2,5 puntengrens bevinden : de kost van een kaskrediet, de door de bank gevraagde informatie en gevraagde waarborgen voor een nieuw krediet.

Contactpersoon:

Alexis Losseau
Economist KeFiK
02/227.60.92
losseau@cefip-kefik.be